

KALEVI SORSA SÄÄTIÖ
FONDEN • FOUNDATION

Impulsseja

Syyskuu 2017

Henning Meyer

Poliittisia vastauksia digitaalisen vallankumouksen haasteeseen

- Yleinen uuden teknologian käyttöönottoa koskeva harhaluulo on, että kaikki, mikä vain on teknisesti mahdollista, tulee vaikuttamaan arkielämään nopealla aikataululla ja täydellä voimalla. Tosiasiassa teknologian vaikutus suodattuu oikeaan elämään erinäisten hillitsevien prosessien välityksellä.
- Teknologinen työttömyys sekä se, että teknologinen muutos käynnistää sosiaalisen liikkuvuuden alaspäin ovat digitaalisen vallankumouksen vaaroja, jotka edellyttävät poliittisia vastauksia.
- Perustuloa kattavampi ja joustavampi ratkaisu digitaalisen vallankumouksen haasteisiin perustuu koulutusjärjestelmän uudistamiseen, työn uudellenjakoon, työtakuuohjelmiin, veropohjan laajentamiseen sekä pääomaomistuksen demokratisointiin.

Sisältö

Mitä on digitaalinen vallankumous?	3
Digitaalisen vallankumouksen viisi suodatinta	3
Mikä on työn tulevaisuus?	6
Digitaalisen vallankumouksen politiikka	7

Mitä on digitaalinen vallankumous?

Digitaalinen vallankumous, jolla tässä lyhyesti sanottuna tarkoitetaan laajempaa teknologista muutosta, on yksi politiikan ja talouden kuumimmista puheenaiheista. Se saa poliitikot miettimään, millaista poliittista valmistelua tulisi tehdä, ekonomistit pohtimaan tuottavuuden kasvua ja ammattiyhdistysliikkeen toimijat ajattelemaan työn tulevaisuutta. Monet asiat tulevat varmasti mullistumaan, ja siihen täytyy varautua.

Valtaosan ihmisistä on kuitenkin vaikea ymmärtää aihetta perinpohjaisesti. He miettivät, mitä tämä kaikki tarkoittaa heidän itsensä ja niiden organisaatioiden kannalta, joihin he kuuluvat. Mitä teknologian murros tarkoittaa heidän työnsä? Millaista politiikkaa pitäisi ajaa, jotta uusiin haasteisiin voitaisiin vastata?

Jotta digitaalisen vallankumouksen vaikutuksia ja mahdollisia poliittisia ratkaisuja voidaan arvioida, aihe täytyy jakaa käsiteltävän kokosiin osiin. Kolme ulottuvuutta ansaitsee erityisen huomion: Mitkä voimat muovaavat uusien teknologioiden käyttöönottoa? Mitä digitaalinen vallankumous tarkoittaa työn tulevaisuuden kannalta? Ja millainen politiikka auttaisi vastaamaan näihin kysymyksiin?

Digitaalisen vallankumouksen viisi suodatinta

Aloitetaan ensimmäisestä ulottuvuudesta. Yleinen harhaluulo on, että kaikki, mikä vain on teknisesti mahdollista, tulee vaikuttamaan arkielämään nopealla aikataululla ja täydellä voimalla. Tarkempi tarkastelu paljastaa, ettei tämä pidä paikkaansa.

Olellainen puute on, ettei teknologian kehityksen siirtymisestä oikeaan elämään ole tehty riittävän jäseneltyä analyysia, mikä vinouttaa kuvan todellisesta kehityksestä. Tarkoitukseni on tässä kirjoituksessa hahmottaa tämän prosessin rakennetta. Siinä on havaittavissa viisi teknologian vaikutusta hillitsevää suodatinta.

Ensinnä on eettinen suodatin, joka asettaa kehykset sille, mitä voi tehdä, ja siten rajoittaa itse tutkimusta. Kaikkea mahdollista ei siis eettisistä syistä tulla tekemään. Etiikan vaikutus digitaaliseen teknologiaan on pienempi kuin esimerkiksi bioteknologiassa, jossa keskustellaan alkio- ja kantasolututkimuksen eettisistä rajoista sekä laajemmin geeniteknologiasta. Ne ovat hyviä esimerkkejä uusien

teknologioiden eettisistä rajoista. On poliittisen prosessin tehtävä määrittää, missä eettiset rajat tarkkaan ottaen sijaitsevat, minkä seurauksena eri maissa on päädytty erilaisiin sääntelytapoihin.

Toiseksi on olemassa sosiaalinen suodatin. Ilmiö ei ole uusi. Englannin 1800-luvun luddiiteista aina uudempiin protesteihin asti sosiaalinen suodatin on joko viivästyttänyt implementaatiota tai luonut sääntelyä. Teknologisen muutoksen sosiaalinen vastustus on todennäköisesti voimakkainta alueilla, joilla muutoksen koetaan uhkaavan ihmisten työpaikkoja. Nykypäivän esimerkki tästä on Uberin vastustaminen. Se osoittaa kiinnostavasti, miten sosiaalinen vastustus voi johtaa erilaisiin sääntely-ympäristöihin. Viime vuoden alussa käytin Uberia Yhdysvaltain, Ison-Britannian ja Saksan suurissa kaupungeissa. Selvisi, että jos tilaa Uberin Miamissa, saa yksityisen kuljettajan. Jos tilaa Uberin Lontoossa, saa lisensoidun kuljettajan. Jos tilaa Uberin Berliinissä, saa luvallisen taksin mittaritaksalla – joskin tämä on hiljattain muuttunut, ja nyt myös muita autoja on tarjolla. Yhteiskunnalliset ristiriidat ja se, miten ne ratkaistaan, vaikuttavat siis selvästi teknologian sovelluksiin.

*Pyykkikoneessa
on enemmän
laskentatehoa
kuin Apollo-
kuuohjelmassa. Silti
pyykkikone vain
pesee pyykkiä.*

Kolmanneksi on yritysten hallintojärjestelmiin liittyvä suodatin. Erilaisten hallinnointimallien vaikutuksista on olemassa paljon tutkimusta ja analyysia. Usein niissä vastakkain ovat angloamerikkalainen osakkeenomistajien etuun keskittyvä malli ja eurooppalaiset mallit, jotka keskittyvät laajempiin sidosryhmiin. Näistä ensin mainittu priorisoi lyhyen tähtäimen taloudellisia päämääriä, kun taas jälkimmäisissä tähtäin on yleensä keskipitkällä tai pitkällä aikavälillä, ja päätöksenteossa huomioidaan laajemmat sidosryhmät. Erilaiset päätöksentekotavat johtavat todennäköisesti erilaisiin teknologian sovellustapoihin, kuten esimerkiksi Saksassa yhteistoiminta hallinto- ja työpaikaneuvostoissa. Tulemme todennäköisesti lähitulevaisuudessa näkemään mittavan teknologisen muutoksen, joka haastaa yrityksiä. Tällöin on helppo nähdä, miten päätöksentekomallien erilaiset painopisteet ja intressit tuottavat erilaisia lopputuloksia.

Neljänneksi myös juridinen suodatin valvoo, mikä on mahdollista ja mitä sovelletaan oikeassa elämässä. Mietitäänpä vaikka itsestään ajavia autoja, joiden useimmat ongelmat on puhtaasti teknisestä näkökulmasta katsottuna jo ratkaistu. Esimerkiksi Googlen ja muiden tahojen rakentamia, kohtuullisen onnistuneita kuljettajattomia autoja on jo nähty julkisilla teillä. On kuitenkin epätodennäköistä, että näkisimme itsestään ajavien autojen hallitsevan liikennettä lähiaikoina – paljolti siksi, että ei ole olemassa juridista kehystä, joka määrittäisi vastuut ja muut

ydinkysymykset. Jos teknologia vaikuttaa sääntelemättömään elämänalueeseen, uusi oikeudellinen kehys voi määritellä myös uuden teknologian mahdolliset käyttötavat. Viimeaikaiset yritykset säännellä yksityisten lennokkien käyttöä ovat yksi esimerkki tästä.

Viimeisin muttei vähäisin on tuottavuuden suodatin. Periaatteessa se tarkoittaa, että uuden teknologian soveltamisella ei ole dramaattista vaikutusta tuottavuuteen, koska joko tuottavuuden pullonkaula on muualla tai vähenevän rajatuoton vuoksi tuotteiden tai palveluiden todellinen parannus on vähäinen. MIT:n taloustieteilijä David Autor antaa tästä kaksi kiinnostavaa esimerkkiä.

Useimmat ihmiset käyttävät jonkinlaista tekstinkäsittelyohjelmaa. Mooren lain mukaisesti niiden laskentateho on jatkuvasti kasvanut eksponentiaalisesti, vaikka tuorein kehitys saattaa viitata siihen, että vuosikymmeniä vanha nyrkkisääntö onkin ehkä viimein vanhentumassa. Ihmisen kirjoitusnopeus ei kuitenkaan ole kasvanut samaa valtavaa tahtia laskentatehon kanssa. Tämä osoittaa, että tekstinkäsittelyn tuottavuuden kasvun esteenä ei ole tietokoneen nopeus, vaan ihmisen kyky kirjoittaa. Tietokoneen nopeus voi kasvaa entisestään, mutta ihminen ei silti voi kirjoittaa paljon enemmän tai paljon paremmin. Pullonkaula on ihminen, ei kone.

Toinen vaikutus on se, että lähinnä alentuneiden hintojen ansiosta laskentatehoa ladataan laitteisiin, jotka tarvitsevat sitä vain rajallisesti. Tällöin nähdään selvästi se, mitä taloustieteilijät kutsuvat väheneväksi rajatuotoksi. Autor selventää asiaa esimerkillä pyykkikoneesta, jossa on enemmän laskentatehoa kuin Apollokuuohjelmassa. Apollo-ohjelman laskentateho, paljonko se sitten olikaan, vei ihmisen Kuuhun. Riippumatta laskentatehostaan pyykkikone puolestaan vain pesee pyykkiä. Sitä voi ehkä hallita älypuhelimella ja se säästää energiaa ja vettä, mutta pyykkikoneen tehtävä ei pohjimmiltaan ole muuttunut. Se ei lähitulevaisuudessa ole lähdössä Kuuhun.

Näiden viiden suodattimen luoma analyttinen kehys johdattelee tärkeään päätelmään: Digitaalinen vallankumous kyllä tarjoaa valtavia mahdollisuuksia, mutta on tärkeää ymmärtää tarkasti niitä voimia, jotka määrittelevät, miten teknologian mahdollisuudet meihin lopulta vaikuttavat. Onko uudella teknologialla oikeasti suuri vaikutus tuottavuuteen? Aiheuttaako sen käyttöönotto yhteiskunnallisia ristiriitoja? Entä millainen sääntelykehys uutta teknologiaa tulee hallitsemaan? On ensiarvoisen tärkeää ymmärtää näitä viittä suodatinta ja mitä ne tarkoittavat kulloisessakin ympäristössä.

Mikä on työn tulevaisuus?

Tästä seuraa kysymys, miten nämä moderoidut muutokset todella vaikuttavat työmarkkinoihin. Uudet teknologiat muuttavat elämäämme tietysti monilla tavoilla, mutta akuutein kysymys on, olemmeko laajamittaisen työpaikkakadon kynnyksellä. Asiantuntijat ja myös suuri yleisö keskustelevat siitä, tuleeko robotisaatio korvaamaan suuren osan ihmistyöstä. Vastausta ei tiedetä. Kaikki riippuu siitä, millaisille oletuksille mallinnus perustuu ja miten eri tekijöiden nähdään vaikuttavan toisiinsa.

Tällaisessa tilanteessa kannattaa kartoittaa kaikki mahdolliset tekijät, jotta saadaan jäsenneily kehys seurannan ja poliittisen suunnittelun pohjaksi. Digitaalisen vallankumouksen kolme merkittävää vaikutusta työmarkkinoihin ovat substituutio, augmentaatio ja uuden luominen.

Mikä digitaalisen vallankumouksen täysi vaikutus sitten onkaan, on varmaa, että sen myötä jotkin työt tulevat häviämään. Mitä työn substituutioon tulee, siinä on kaksi pohdinnan arvoista alatrendiä. Ensinnä on selviä tapauksia, joissa olemassa olevan työpaikan korvaa tietokone tai robotti, ja toiseksi on tilanteita, joissa tiettyjen työhön kuuluvien tehtävien uudelleenjärjestely ja ulkoistaminen johtavat työpaikan katoamiseen. Jälkimmäistä kutsutaan usein myös keikkataloudeksi. Keikkataloudessa ihmiset tekevät yhä tiettyjä työtehtäviä, mutta ne on ulkoistettu verkkoalustojen välityksellä tehtäviksi. Globaalien tietoliikenneyhteyksien ansiosta esimerkiksi kääntämisen, sanelun ja joidenkin suunnittelutehtävien kaltaisten palveluiden ei enää tarvitse olla fyysisesti lähellä.

Toinen muutoksen alue on augmentaatio, joka kuvaa sitä, miten työntekijöiden ja teknologian suhde muuttuu. Tällä on suora vaikutus vaadittuihin taitoihin ja tarvittavaan työntekijöiden määrään. Kauppojen kassat ovat tästä hyvä esimerkki. Monissa moderneissa marketeissa ei enää tarvita kymmentä kassaa, joilla kymmenen ihmistä istuu kassakoneen takana lukemassa viivakoodeja. Kaupassa on todennäköisemmin kymmenen itsepalvelukassaa, joita valvoo vain yksi ihminen. Kassatyössä vaadittavat taidotkin ovat perin pohjin muuttuneet: nyt kassahenkilön on kyettävä ratkaisemaan mahdollisesti ilmenevät tekniset pulmat. Vaikutus työntekijöiden määrään on myös ilmeinen: kymmenen hengen sijaan tarvitaan vain yksi.

*Jos rekat alkavat
ajaa itsestään,
liikkuuko
rekkakuski
urallaan ylös- vai
alaspäin?*

Kolmanneksi digitaalinen vallankumous tulee tietenkin luomaan myös uusia töitä. Tämä on aina kuulunut tekniseen kehitykseen, eikä sellaisia työnimikkeitä kuin sosiaalisen median johtaja vielä muutama vuosi sitten ollut olemassakaan. Uudet työt herättävät kuitenkin joitain kiperiä kysymyksiä: Miten nopeasti uusia töitä syntyy? Millainen niiden määrä ja laatu tulee olemaan? Mihin niitä syntyy? Entä mitä se tarkoittaa sosiaalisen liikkuvuuden kannalta?

Jos esimerkiksi rekat alkavat muutaman vuoden kuluttua ajaa itsestään ja rekkakuskin työ katoaa, liikkuko rekkakuski urallaan ylös- vai alaspäin? Kasvattaako hän osaamistaan ja siirtyy korkean taitotason töihin, vai onko tie matalan taitotason palveluiloille todennäköisempi? Vaarana on, että muutos johtaa sosiaaliseen liikkuvuuteen alaspäin. Joissain maissa, esimerkiksi Yhdysvalloissa, on jo nähtävissä, että keskiluokkaiset työpaikat vähenevät ja työmarkkinat polarisoituvat skaalan ylä- ja alapäässä. Tämä puolestaan on merkittävä poliittinen kysymys, joka johdattaa meidät viimeiseen osaan digitaalisen vallankumouksen politiikasta.

Digitaalisen vallankumouksen politiikka

Ajankohtaista poliittista keskustelua seuratessa huomaa nopeasti, että puhe digitaalisesta taloudesta on muodikasta. Kaiken kattava termi ”digitaalinen” on kyllä viime vuosina lisätty moniin poliittisiin käsitteisiin, mutta tällaista brändäystä lukuun ottamatta sisältökeskustelua siitä, millaisella politiikalla teknologisen työttömyyden uhkaan voitaisiin kattavasti vastata, ei ole käyty. Kuten sanottua, ei tiedetä, toteutuvatko synkät ennusteet laajamittaisesta työpaikkojen menetyksestä, mutta on selvää, että valtioiden on oltava valmiina jos ja kun työmarkkinat muuttuvat merkittävästi.

Vähäisen poliittisen keskustelun kulmakivenä on uudelleen henkiin herätetty idea universaalista perustulosta. Idea ei tietenkään ole uusi, mutta se on noussut keskusteluun erilaisena eri vuosikymmenillä, ja sitä on esitetty ratkaisuksi mitä erilaisimpiin ongelmiin. Olennaista on, voisiko universaali perustulo olla ratkaisu laajan mittakaavan teknologiseen työttömyyteen tai kiivaasta teknologisesta muutoksesta mahdollisesti aiheutuviin siirtymiin työmarkkinoilla. Tarkempi pohdinta paljastaa, että perustulo jättäisi monet keskeiset kysymykset ratkaisematta. Ilmeisimmän kysymyksen – miten rahoitettaisiin perustulo, joka olisi tasoltaan riittävä tekemään työnteosta tarpeetonta – lisäksi tähän on useita muitakin syitä.

Ensimmäinen on se, että universaali perustulo käytännössä tyypistää työn arvon pelkäksi tulonlähteeksi. Elannon tienaaminen on tietenkin olennainen työn elementti, mutta myös sosiaaliset ulottuvuudet ovat merkittäviä. Työn sosiaalinen arvo on tärkeä itsetunnon rakentaja, ja työ tuo elämään rakennetta ja antaa aseman yhteiskunnassa.

On myös olemassa arpeuttavien vaikutusten vaara. Jos ihminen jää pois työmarkkinoilta ja on perustulon varassa pitkään, työmarkkinoille palaamisen todennäköisyys on hyvin pieni. Osaaminen voi nopean teknologisen kehityksen vuoksi vanhentua yhä kiihtyvää tahtia, jolloin työkyky katoaa helposti ja ihminen voi jättä perustulon varaan lähes pysyvästi.

Tämä puolestaan nostaa esiin kysymyksen epätasa-arvosta. Perustulon maksaminen ihmisille ei poista sitä perustavanlaatuisia ongelmia, että digitaalisessa taloudessa joillakuilla tulee todennäköisesti menemään todella hyvin, ja monet muut saavat huomata jäävänsä jälkeen. Yksi usein kuultu argumentti on, että jos ihmiset haluavat perustuloa enemmän rahaa, he voivat tehdä muutaman päivän töitä. Jos ongelmana kuitenkin on teknologinen työttömyys, laajamittainen töiden katoaminen on hävittänyt tämän vaihtoehdon.

Jos robottien omistajat ovat voittajia uudessa digitaalisessa maailmassa, mahdollisimman monilla pitäisi olla omistusoosuus.

Digitaalinen talous tuottaisi siis uuden alaluokan, joka jäisi perustulotasolle, ja taloudellisen eliitin, joka korjaisi suurimmat hyödyt. Eliitti ei juurikaan kantaisi sosiaalista vastuuta vähempiosaisista, koska perustulon rahoitusmallit perustuvat yleensä tasaveroihin ja julkisten hyvinvointipalveluiden lakkauttamiseen.

Universaali versio perustulosta olisi myös huonoa vähien resurssien kohdentamista. Maksettaisiinpa se suoraan tai annettaisiinpa jonkinlaisena verohelpotuksena, kaikkia perustuloa tarvitsemattomille ihmisille maksettuja rahoja ei todennäköisesti saataisi kerättyä takaisin uudistettujen verojärjestelmien kautta, ainakaan jos vertailukohdaksi otetaan nykyisten verojärjestelmien kohdennukset. Ja miksi universaali maksu olisi hyvä ratkaisu spesifiin ongelmaan?

Esiin saattaisi myös nousta hankalia kysymyksiä siitä, milloin maahanmuuttajat voisivat saada perustuloa, ja Euroopan osalta myös siitä, miten sellainen järjestelmä sopisi yhteen Euroopan unionin liikkumisvapauden ja syrjimättömyysmääräysten kanssa. Tämän lisäksi monissa maissa nykyisten eläkejärjestelmien

purkaminen olisi vaikeaa – minkä senkin perustulo aiheuttaisi – koska niillä on vahva juridinen asema.

Kaikista näistä syistä perustulo ei vaikuta sopivalta poliittiselta vastaukselta teknologisen työttömyyden uhkaan. Mikä sitten voisi toimia? Seuraaviin viiteen kulmakiveen perustuva poliittinen ohjelma voisi olla kattavampi ja joustavampi ratkaisu.

Ensinnäkin koulutusjärjestelmien täytyy mukautua uusiin talouden realiteetteihin selvästi tähänastista enemmän. Koulutuksen ei pitäisi niinkään olla tiedon ulkoa opettelua, vaan sen pitäisi pyrkiä muuttamaan tietoa ymmärrykseksi ja opettamaan luovia, analyyttisiä ja sosiaalisia taitoja, joita voi soveltaa eri tilanteissa. Tekniset taidot saattavat vanhentua nopeasti, mutta luovuus, mukautuvaisuus ja sitoutuminen jatkuvaan oppimiseen pysyvät aina arvossa.

Toiseksi, jos laajamittainen teknologinen työttömyys toteutuu, ensimmäinen askel olisi jäljelle jäävän työn uudelleen allokointi. Lopputuloksena ei ehkä ole 15-tuntinen työviikko, jollaista John Maynard Keynes hahmotteli lapsenlapsilleen, mutta soveltuvien osin sellainen linja olisi järkevä ja ensimmäinen tasapainottava työkalu.

Kolmanneksi poliittisten päättäjien pitäisi pohtia työtakuuohjelmia, jotka täydentäisivät normaaleja työmarkkinoita. Kun perinteinen työ menetetään, tällainen taattu palkallinen toiminta pitäisi ihmiset aktiivisina ja heidän taitonsa käytössä. Valtioiden toimiminen ”viimekäden työnantajina” ehkäisisi arpeuttavia vaikutuksia. Jos uusien taitojen opiskelu otettaisiin keskeiseksi elementiksi takuutöissä, se myös aktiivisesti edistäisi taitotason parantamista.

Koska tällainen järjestelmä erottaisi toiminnasta saatavan maksun itse toiminnan sisällöstä, syntyisi myös yhteiskunnalle hyödyllisiin toimiin kannustava politiikan väline. Työtakuuta voitaisiin esimerkiksi käyttää tehokkaasti parantamaan terveys- ja hoiva-aloja, niillähän tämänhetkisten demografisten trendien perusteella tullaan tulevaisuudessa tarvitsemaan lisää ihmistyövoimaa. Sitä voitaisiin käyttää myös paikallisen urheilu- ja kulttuuritoiminnan rahoittamiseen, mikä vahvistaisi sosiaalista koheesiota.

Tällaista työtakuujärjestelmää hallittaisiin erilaisten välittäjien ja hallintolaitosten kautta. Kyse ei ole suunnitelmataloudesta. Ajatus perustuu siihen oletukseen, että vaikka perinteiset työt katoaisivat tai siirtymävaiheen työttömyyttä esiintyisi, meillä ihmisillä riittää halua yhteiskunnallisesti hyödylliseen toimintaan.

Neljäs kulmakivi vastaa siihen, miten tällainen ohjelma rahoitettaisiin. Toki verotusta ja veropohjan laajentamista kannattaa tarkastella uudelleen, mutta se saattaa kuitenkin olla ratkaisuna joko riittämätön, vääristävä tai molempia. Jos

edessämme todella on maailma, jossa robotit tekevät valtaosan työstä, olennainen kysymys on, kuka robotit omistaa.

Tämä johtaa viidenteen ja viimeiseen kohtaan: pääomaomistuksen demokratisointiin. Jos robottien omistajat ovat voittajia tässä uudessa uljaassa digitaalisessa maailmassa, mahdollisimman monilla pitäisi olla omistusosuus. Tämä voi toimia sekä yksilö- että makrotasolla. Yritystasolla omistusta voitaisiin jakaa työntekijöille esimerkiksi työntekijöiden osakkeiden kaltaisten mallien kautta, jolloin kukin työntekijä olisi vähemmän riippuvainen palkkatuloista.

Makrotasolla voitaisiin kehittää erityisiä rahoitusvälineitä pääomaomistuksen demokratisoimiseksi. Ne voisivat olla valtiollisia sijoitusrahastoja, jotka toimisivat samaan tapaan kuin yliopistojen lahjoitukset tai valtioiden sijoitusrahastot – luoden uusia julkisia tulovirtoja, joilla voitaisiin sitten osaltaan rahoittaa työtakuuta.

Perustulon käyttöönotto etenkin sen libertaarisessa muodossa individualisoi monia sellaisia arkielämän asioita, jotka tällä hetkellä järjestetään kollektiivisesti. Yllä esitetty toimien yhdistelmä puolestaan tarjoaisi tehokasta turvaa digitaalisen vallankumouksen mahdollisia haittavaikutuksia vastaan ja samalla loisi työkaluja yhteisöjen vahvistamiseen ja epätasa-arvon vähentämiseen.

Tässä tekstissä on luotu katsaus kolmeen peräkkäiseen vaiheeseen, joilla teknologiseen muutokseen voidaan vastata. On arvioitava, millainen teknologian todellinen vaikutus on, ennen kuin voidaan analysoida, miten se vaikuttaa työmarkkinoihin ja mitä valtiot voisivat tehdä, jos laajamittaisesta työpaikkojen menetyksestä tulee ongelma.

Digitaalinen vallankumous tulee vaikuttamaan hyvin eri tavoin erilaisiin talouksiin. Siksi on tärkeää löytää jäsenelty lähestymistapa, joka soveltuu kaikkien tapauksien tarkasteluun. Poliittinen keskustelu on vasta alkanut, ja tässä artikkelissa on kerrottu, miksi universaali perustulo olisi väärä poliittinen vastaus ja millaiset vaihtoehtoiset toimet voisivat tarjota parempaa turvaa. Keskustelu siitä, miten politiikan pitäisi vastata digitaaliseen vallankumoukseen, tulee kuitenkin jatkumaan vielä pitkään. Se on yksi tulevan vuosikymmenen ratkaisevista keskusteluisista, ja tässä esitetyt argumentit ovat siihen toivottavasti kiinnostava panos.

Kirjoittaja

HENNING MEYER, PhD, on Social Europe –verkkomedian päätoimittaja sekä tutkija-jäsen London School of Economics and Political Sciencen julkisen politiikan tutkimusryhmässä. Lisäksi hän on New Global Strategy –konsulttiyrityksen johtaja. Meyer kirjoittaa usein kansainvälisiin sanomalehtiin, kuten The Guardian, DIE ZEIT, The New York Times ja El Pais.

Impulsseja-sarjassa ilmestynyt 2016–2017

MUSTOSMÄKI, Armi: 'Pohjoismainen työmarkkinamalli digipaniikin aikakaudella'
Kesäkuu 2017 (27 s.)

WINGBORG, Mats: 'Ruotsin terveydenhuollon uudistukset ja niiden vaikutukset'
Maaliskuu 2017 (14 s.)

BLÅFIELD, Ville: 'Uusi työ – uudet duunarit. Keskusteluja työn muutoksesta'
Helmikuu 2017 (52 s.)

JUTILA ROON, Merja: 'Maahanmuuttajat äänestäjinä Suomen kuntavaaleissa.'
Marraskuu 2016 (15 s.)

SIHTO, Matti: 'Aktiivisen työvoimapolitiikan paluu. Suomi nostettava pohjoismaiselle tasolle.'
Lokakuu 2016 (10 s.)

VALTANEN, Markku: 'Onnistuuko sote? Mitä kansalaiset ajattelevat hallituksen sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksesta.'
Lokakuu 2016. (22 s.)

SILTALA, Juha: 'Työnantajan alaisena ilman työsuhdetta. Uuden talouden keikka- ja silpputyö paluuna entiseen.'
Syyskuu 2016. (31 s.)

PENNY, Kaisa: 'Tulonsiirroista tuotonjakoon, uudelleenjaosta ensijakoon.'
Syyskuu 2016. (24 s.)

KUISMA, Markku: 'Mikä on totuus valtion yhtiöistä?'
Toukokuu 2016. (11 s.)

BUSSEMER, Thymian, KRELL, Christian & MEYER, Henning: 'Sosialidemokraattiset arvot digitaalisessa yhteiskunnassa – Neljännen teollisen vallankumouksen haasteita.'
Huhtikuu 2016. (20 s.)

Kalevi Sorsa -säätiö on sosiaalidemokraattinen ajatushautomo, joka ylläpitää yhteiskunnallista, tasa-arvoa ja demokratiaa edistävää keskustelua.

www.sorsafoundation.fi